

**H.M. KONGENS TALE
TIL DET NYVALGTE SAMETING
VED ÅPNINGEN 6. OKTOBER 1993**

Sametingets representanter

Jeg hilser Sametinget velkommen til
ansvarsfull gjerning og ønsker at det må bli
til gagn for det samiske folket.

Sametinget har gjennom de fire år det har
virket markert seg på en positiv måte som et
nytt etablert folkevalgt organ i Norge. Det
har søkt å tilpasse seg til egne mål og norske
statsorganer. Sametinget har således funnet
sin plass i det politiske landskapet. Jeg vil
rose Sametingets ledelse for at de på en
verdig måte har talt samenes sak.
Sametinget har også utenfor landets grenser
markert samiske interesser på en god måte.

Sametinget har gjennom sitt arbeide hatt stor
betydning for den økende bevisstgjøringen

omkring samiske spørsmål og samiske behov både blant den norske allmennheten og blant samene selv. Gjennom sin ansvarstagen overfor det samiske folkets fremtid har Sametinget gitt en sikker basis for vern av samisk egenart og en positiv utvikling av samisk kultur.

I løpet av Sametingets første fire år har tinget påtatt seg ansvaret for de særlige ordningene som angår samene. Det er viktig at denne utviklingen fortsetter og at samene selv får utforme sitt samfunns og sin kulturs fremtid. Dette er i samsvar med de internasjonale konvensjoner Norge har sluttet seg til.

Sametinget er først og fremst et politisk organ som skal ivareta samenes interesser og behov og være et forum for den samepolitiske debatt. Sametinget skal videre ta et ansvar for den praktiske

gjennomføringen av denne politikken på de områder det har fått delegert oppgaver.

Regjeringen har i år lagt frem en stortingsmelding om statens samepolitikk. Dette er gjort i samsvar med Stortingets forutsetninger om at det en gang i hver stortingsperiode skal utarbeides en helhetlig melding om statens samepolitikk. I stortingsmeldingen er det foretatt en prinsipiell gjennomgang av norsk samepolitikk. Grunnlaget for denne politikken er blant annet de prinsipielle retningslinjer som er nedfelt i folkeretten og Grunnloven. Stortingsmeldingen og Stortingets behandling av den, vil være retningsgivende for Regjeringens arbeide med samiske saker de neste fire årene.

Samisk historie er en viktig del av Norges historie. Den samiske kulturs historie gir landet vårt et særlig ansvar både nasjonalt

og internasjonalt. Som en følge av denne erkjennelse har det skjedd en betydelig utvikling de siste tiårene med hensyn til samenes rettsstilling. Det er vedtatt nye norske rettsregler og man har anerkjent i større grad enn tidligere at samene som en urbefolkning har et folkerettslig krav på særlig kulturvern.

Regjeringen er innstilt på en kontinuerlig vurdering av lovverket i forhold til målene i norsk samepolitikk. Hensynet til samiske verdier og rettstenkning er en utfordring i utviklingen av lovverket. Samerettsutvalget arbeider med en utredning om retten til land og vann i samiske bosettingsområder. Målsettingen for Samerettsutvalgets arbeide er at man skal komme frem til ordninger som gir rettferdige løsninger som svarer til samenes tradisjonelle tilknytning til landområdene. Et viktig moment i denne sammenhengen er at det skapes

forutsetninger for en harmonisk sameksistens mellom alle folkegrupper i området. Regjeringen vil ta stilling til Samerettsutvalgets tilrådninger når disse foreligger.

Internasjonal rett og rettsutvikling i relasjon til minoriteter og urbefolkninger, danner viktige prinsipper for norske myndigheters politikk overfor det samiske folket. Dette innebærer både at norske myndigheter vil bygge på internasjonale rettsprinsipper i politikikutformingen, og delta aktivt i videreutviklingen av disse i de respektive internasjonale fora. Fredsprisutdelingen til Rigoberta Menchu var en ytterligere anerkjennelse av det viktige arbeid urbefolkningsorganisasjoner verden over gjør for å bedre urbefolkningenes situasjon i sitt hjemland og for å rette søkelyset mot urbefolkningenes problemer i verdenssamfunnet. Jeg vil også her benytte

anledningen til å understreke det viktige arbeidet som er gjort fra samisk side internasjonalt for å oppnå anerkjennelse for urbefolkningenes særskilte rettigheter.

I utviklingen av en helhetlig norsk samepolitikk er det viktig å se samiske spørsmål i et nordisk perspektiv. På denne bakgrunnen legger Regjeringen vekt på samarbeidet med svenske og finske myndigheter i samepolitiske spørsmål. For at samene som urbefolkning skal få best mulig anledning til en felles utvikling uavhengig av landegrenser, må de statlige myndigheter vurdere og ta i bruk nye virkemidler som kan være tjenlige for dette formålet. Dette må skje i nært samarbeid med de respektive lands samiske folkevalgte organer. At alle de tre nordiske land nå har samiske folkevalgte organer gir bedre muligheter for å utvikle felles nordisk politikk overfor samene. Samisk deltakelse i Nordisk Råd vil kunne

heve samiske spørsmål opp på det nordiske plan på en ny og mer tungtveiende måte. Regjeringen har tatt opp spørsmålet om samisk deltakelse i Nordisk Råd i Nordisk Ministerråd.

Åpningen av grensen mot Russland har gitt endrede rammebetingelser og i langt større grad enn tidligere mulighet for et konstruktivt og mer formalisert samarbeid over landegrensene. Gjennom Barentssamarbeidet bidrar Regjeringen aktivt til at Kola-samene også kan få bedre muligheter til å bevare og utvikle sin kultur i nært samarbeid med de øvrige samer i Norden.

Sametingets arbeide de neste fire årene imøteses med store forventninger både fra samer og fra norske myndigheter. For på best mulig måte å sikre den samiske kulturens fremtid i vårt land og i hele det

samiske området er det nødvendig med en fruktbar dialog mellom myndighetene og Sametinget. Det er mitt håp at den positive dialogen som til nå har vært mellom Sametinget og myndighetene vil utvikles videre.

Jeg ber Gud signe Sametingets gjerning og erklærer det nyvalgte Sameting som åpnet.